

I DETTA NYHETSREVE

- Välkomna siffror från PTS
- Många frågor om bredbandsstödet
- Stort söktryck på stödmedel
- Uppdaterade konkurrensutsättningsmallar på gång
- Lagkrav som är viktiga att känna till
- Vikten av robusta och driftsäkra nät
- Vad kostar ett byanät?
- Information från Skatteverket
- Nätfokus: [Fibersamverkan.se](#)

Välkomna siffror från PTS**Utbyggnaden av fiber går snabbt framåt**

Post- och telestyrelsen presenterade nyligen årets bredbandskartläggning. Utbyggnaden av fiber går framåt i hela landet. Totalt sett har tillgången till 100 Mbit/s ökat med 6 procentenheter senaste året, till 67 procent. Om man ser till områdena utanför tätort och småort är tillgången 21 procent – en ökning med 8 procentenheter på ett år. Tillgången till fiber är fortfarande lägre utanför tätorter, men ökningstakten är imponerande! Till stor del beror det på arbetet som fiberföreningarna utfört de senaste åren.

Om ni vill titta på bredbandskartläggningen i detalj så finns den här:

<https://www.pts.se/sv/Dokument/Rapporter/Internet/2016/PTS-bredbandskartlaggning-2015---PTS-ER-201610/>

Vi kommer fortsätta lyfta frågor mot myndigheter och organisationer på området för att få entydiga svar kring de komplexa frågor som uppkommer.

Digitaliseringen av Sveriges landsbygd bygger på att fiberföreningar kan få den hjälp och stöd de behöver.

Anna, Patrik, och Mattias

Byanätsforums kansli

Många frågor om bredbandsstödet**Byanätsforum sammanställer frågor och svar som inkommit**

Byanätsforum har fått många frågor sedan föreskrifterna kom på plats. Om vi inte kan svara skickar vi de vidare till rätt myndighet eller aktör. När vi får svar på frågorna lägger vi ut svaren i diskussionsgruppen på Facebook och på vår hemsida. Här nedan följer de frågor som vi har fått svar på från bland annat Jordbruksverket den senaste tiden.

ANNONSERING I NATIONELLA DATABASER

Vilka tjänster kan man använda sig av? Räcker det med att vända sig till ett antal aktörer istället för att annonsera?

Man måste annonsera på nationella elektroniska databaser. Det finns flera nationella tjänster för annonsering vid konkurrensutsättning, och Jordbruksverket har inte rekommenderat någon särskild. Men Upphandlingsmyndigheten har samlat ett antal vanliga nationella annonseringstjänster på sin webbplats:

<http://www.upphandlingsmyndigheten.se/upphandla/inlopsprocessen/upphandling/annonsera/>

Det kan även vara lämpligt att samtidigt kontakta aktörer som kan vara intresserade och informera om att annonseringen lagts ut. Detta för att öka möjligheten att få olika kostnadsförslag.

KOMMUNAL BORGEN

*Hur ställer sig Jordbruksverket till kommunal borgen?
Är det kommunal medfinansiering?*

Jordbruksverket bedömer att kommunerna kan gå i borgen för de lokala fiberföreningarna. Så länge den kommunala borgen inte löser ut, är det inte kommunal medfinansiering. Om den kommunala borgen löser ut kan det dock bli fråga om kommunal medfinansiering.

POÄNGSÄTTNING

Hur kommer länsstyrelserna hantera prioriteringar om flera projekt har full poäng och pengarna inte räcker till alla?

Det ska finnas en regional handlingsplan i varje län kopplad till landsbygdsprogrammet som kompletterar de nationella reglerna. I Värmlands län står det t ex så här om prioriteringar mellan projekt:

Länsstyrelsen kommer att tillämpa beslutsomgångar, normalt med öppen budget, men budgetbegränsningar kan komma att tillämpas. Aktuell information om beslutsomgångar kommer att finnas på vår hemsida (www.lansstyrelsen.se/varmland)

Om de tilldelade medlen inte räcker till alla ansökningar som uppfyller grundkraven i beslutsomgången kommer en rangordning att ske enligt följande:

- Utifrån tilldelad poäng
- Vid lika poäng ska projekten skiljas åt med den beräknade anslutningsgraden (faktiskt procenttal)
- Om detta inte räcker ska antal möjliga anslutningar användas som rangordning
- För bifall krävs minst 200 poäng.
- Åtminstone två urvalskriterier måste ge poäng för att ansökan ska kunna prioriteras.

Ansökningar som inte beviljas i beslutsomgången kommer automatiskt att ingå i nästkommande beslutsomgång. Ansökningarna kan kompletteras fram till sista ansökningsdag för nästkommande beslutsomgång.

<http://www.lansstyrelsen.se/varmland/Sv/publikationer/2015/Pages/regional-handlingsplan-for-landsbygdsprogrammet-och-.aspx>

UPPHANDLING AV KO FÖR NY DEL AV NÄTET

Vi har ett befintligt nät i vilket vi har avtal med en KO. Nu ska vi bygga till vårt nät. Kan vi använda samma KO eller måste en ny konkurrensutsättning göras med risken att vi sitter med två olika avtal för föreningens medlemmar?

Svar: Konkurrensutsättning måste ske för de nya anslutningarna. Det kravet går inte att frånga om man vill söka stöd.

KOSTNAD FÖR LEDNINGSRÄTT

Är kostnaden för ledningsrätt stödberättigad?

Ja, utgifter för att ta ut ledningsrätt ger rätt till stöd. Ledningsrätt är en rättighet som liknar ett servitut och är ett sätt att säkra rätten att ha en ledning över en eller flera fastigheter. Du ansöker om ledningsrätt hos Lantmäteriet alternativt hos din kommunala Lantmäterimyndighet där det finns en sådan. Mer information om ledningsrätt och andra frågor om bredband och markåtkomst finns på Lantmäteriets hemsida.

HUR BERÄKNAS PROJEKTETS STORLEK

Vårt projekt täcker såväl landsbygd som hushållen i tätort även om vi inte söker stöd för de som är i tätorten. Kan vi trots detta räkna in tätorten? I SJVs föreskrift och på hemsidan pratas bara om projektets antal hushåll. Om då projektet är större än "stödprojektdelen" hur räknar man då?

Stödet till bredbandsutbyggnad kan enbart ges till utbyggnad av bredband (passiv utrustning) utanför tätort där det inte finns någon kommersiell aktör som vill bygga. Se villkoren på:

<http://www.jordbruksverket.se/amnesomraden/stod/stodilandsbygdsprogrammet/bredband/villkorforbredbandsstodet.4.44141f7315158e431c5b9202.html>

Det betyder att du söker stöd enbart för det området som uppfyller dessa krav. I detta fall innebär det att tätorten inte får ingå i det projekt som du söker stöd för. Det hindrar ju inte att din förening även bygger i

en tätort. Om så är fallet är det viktigt att entreprenören antingen skickar separata fakturor för tätort och stödberättigad landsbygd eller tydligt särredovisar detta på fakturorna. Det är också viktigt att hålla isär ”delprojekten” i bokföringen.

ÖVERKLAGA BESLUT

Går beslutet från länsstyrelsen att överklaga?

Nej, det är inte möjligt.

VAD RÄKNAS IN I AVDRAGSGILLA KOSTNADER

Är installation av fiber är stödberättigad in i hushåll. Olika designregler gör att man installerar på olika sätt, dosa utanpå husvägg eller i hushållet. Det är ju alltid fråga om passiv utrustning, som är stödberättigad, men är den det om man sätter den inne i huset?

Dosan är passiv utrustning och är stödberättigad oavsett om den sitter inne i huset eller utanpå. Inkoppling av fiber i dosan är däremot kopplat till den aktiva utrustningen och är inte stödberättigad.

FRÅGOR SOM VI INTE FÅTT SVAR PÅ

Vad gäller frågor som rör kravet på hur överkapacitet i nätet ska hanteras och avdragsfrågor, väntar vi tyvärr fortfarande på definitivt svar från Jordbruksverket. Frågorna håller på att beredas internt på myndigheten. Så fort vi får svar så skickar vi ut en extra blänkare till samtliga prenumeranter på nyhetsbrevet.

Stort söktryck på stödmedel

Intresset är stort i samtliga län

Sveriges Radio Ekot har ringt runt till samtliga länsstyrelser och sammanställt söktrycket per den 1 mars 2016. Enligt deras sammanställning är uppgår ansökningarna till 4,26 miljarder kr, 1 miljard mer än den totala summan som länsstyrelserna har att dela ut. Enligt Jörgen Fransson, på Jordbruksverket, är det för tidigt att säga om pengarna kommer att räcka. Det är först när man börjar handlägga som man ser det faktiska utfallet. I vissa fall är budgeten för projekten

överskattade och vissa projekt kommer inte att nå upp till de kriterier som krävs för att få stöd. Sammanställningen från Sveriges Radio återfinns här:

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6374005>

PTS redovisar årligen en uppskattning av stödbehovet. I årets rapport prognostiserar myndigheten att behovet av medel för 2016-2017 är 2 miljarder kr per år.

<http://www.pts.se/sv/Dokument/Rapporter/Internet/2016/Sammanstallning-av-stodmedel-till-bredbandsutbyggnad-samt-prognostisering-avseende-efterfragan---dnr-16-1113/>

Uppdaterade konkurrensutsättningsmallar på gång

Länsstyrelserna arbetar med att ta fram uppdaterade mallar kopplade till kraven på konkurrensutsättning i bredbandsstöden

På Byanätsforums sida med [informationsmaterial](#) finns ett antal mallar man kan utgå ifrån när olika faser i ett projekt ska konkurrensutsättas. När föreskrifterna kom på plats inleddes ett arbete med att uppdatera dessa mallar, så att de ska överensstämma med kraven i föreskriften. I arbetet har representanter från olika länsstyrelser samt Västra Götaland Regionen deltagit. Jordbruksverket kommer nu att kvalitetssäkra mallarna. Så snart detta är klart kommer vi att lägga ut dem på vår hemsida och informera om det på Facebook.

Lagkrav som är bra att känna till

Driftsäkerhetskrav och krav på behandlade uppgifter är föreskrifter som kom under 2014 och 2015.

I takt med att användningen av telefoni och internet ökar blir samhället, företag och individer alltmer beroende av att näten och tjänsterna fungerar. Tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät

och -tjänster ska vidta åtgärder som säkerställer att verksamheten uppfyller rimliga krav på driftsäkerhet.

I 5 kap. 6 b § lagen om elektronisk kommunikation (LEK) finns en bestämmelse om driftsäkerhet som gäller för alla som tillhandahåller elektroniska kommunikationsnät eller -tjänster. Av bestämmelsen framgår följande:

Den som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster ska vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att verksamheten uppfyller rimliga krav på driftsäkerhet.

Detta är förtydligt i föreskrifter, PTSFS 2015:2, om driftsäkerhet.

De generella kraven innefattar bl.a. genomförande av riskanalyser, incidenthantering, kontinuitetsplanering, tillträde och behörighet samt vidtagande av lämpliga skyddsåtgärder inom vissa utpekade områden. Detta kopplar även väl samman med krav på Robust fiberanläggning (se nästa artikel).

Integritet

Viljan att använda elektronisk kommunikation kan hämmas av oro för den personliga integriteten. Skyddet mot obehörig insyn eller behandling av den information som överförs elektroniskt är grundläggande och begreppet telehemlighet är väl etablerat i svensk rätt. Att få kommunicera förtroligt är även en rättighet som är skyddad i grundlag.

Kapitel 6 i lagen om elektronisk kommunikation rör behandling av trafikuppgifter och integritetsskydd. Dessa regler handlar bland annat om vad operatörerna får göra med uppgifter om sina kunder och uppgifter som är nödvändiga för kommunikationen ska kunna förmedlas. Dessa regler har sitt ursprung i det bakomliggande EU-direktivet om integritet och elektronisk kommunikation. PTS har samlat relevant information om detta här:

<http://www.pts.se/sv/Bransch/Internet/Integritet/>

Så vad gäller för lokala fiberföreningar?

PTS har precis inlett ett arbete med att klargöra vad som gäller för fiberföreningar vad gäller anmälningsplikt, eftersom det är avgörande för vad man som nätägare är skyldig att uppfylla.

Vikten av robusta och driftsäkra nät

Projektet Robust fiberanläggning ska hjälpa fiberföreningar att kravställa och bygga robusta och driftsäkra nät

Vi har i nyhetsbrev nr 5 berättat om projektet Robust fiberanläggning, som syftar till att etablera en miniminivå vid byggnation av fibernät genom att öka kunskapen för alla som arbetar inom området.

Första delen av arbetet, att ta fram en vägledning för anläggning av fiberoptiska bredbandsnät, börjar bli klar. Vägledningen är just nu ute på remiss och kommer att vara klar i närtid. Så snart den är publicerad kommer vi att länka till den från vår hemsida, så att ni kan ta del av den och använda den i er kravställning.

Projektet kommer även att resultera i certifiering av entreprenörer. Mer information om projektet finns under: <https://www.pts.se/sv/Bransch/Internet/Robust-kommunikation/Atgarder/Robust-fiberanlaggning/>

Svenska Stadsnätsföreningens arbete med mallar och rutiner ska göra näten driftsäkra

Den 1 januari 2016 trädde PTS föreskrifter om driftsäkerhet PTSFS 2015:2 ikraft. Alla som tillhandahåller allmänna kommunikationsnät eller allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster är skyldiga att följa föreskriften. För att hjälpa stadsnäten i detta arbete har Svenska stadsnätsföreningen arbetat fram rutiner och mallar kring de krav som återfinns i föreskriften. Mycket av detta arbete kan vara till stor nytta för lokala fiberföreningar. Stadsnätsföreningen håller just nu på att uppdatera sin hemsida, men när det är klart kommer vi att länka till deras information från vår hemsida och lägga ut information på Facebook.

Vad kostar ett byanät?

Ny räknesnurra ska hjälpa till att estimerast kostnaden för ett byanät.

Byanätsforum har tidigare tagit fram underlag kring vad ett lokalt fibernät kan kosta. Denna studie baserade sig på ett fåtal byanät. Byanätsforum har nu gjort ett större arbete med att ta fram en räknesnurra, i form av ett excelark, för att få en grov uppskattning kring vad ett byanät kostar och hur kostnadsposterna är fördelade.

Byanät ska kunna använda detta material i de inledande diskussionerna om projektet. Tanken är även att det ska gå att använda materialet för länsstyrelser och Jordbruksverket.

Räknesnurran baserar sig på kostnader från drygt 30 olika byanät. Detta har resulterat i schablonkostnader för olika delar av nätet. I vissa områden, där konkurrensen är hög kan t.ex. grävkostnader vara lägre än de som räknesnurran använder sig av. Om man har kännedom om detta finns möjlighet att justera detta i beräkningen. För att kontinuerligt förbättra räkneunderlaget tar Byanätsforum gärna emot information om vilka kostnader som byanät har haft under projektets gång.

Räknesnurran återfinns på [Informationssidorna](#) på Byanätsforum.

Information från Skatteverket

Informationsblad om moms och skatt

Byanätsforum har uppmärksamats på att många har problem med att få igenom sin momsregistrering. Av den anledningen hade Coompanion och Byanätsforum ett möte med Skatteverket under hösten för att se hur informationen skulle kunna bli tydligare.

Skatteverket har nu publicerat informationen på sin hemsida. Informationen är uppdelad utifrån om ni

driver er fiberförening som ekonomisk förening, ideell förening eller som samfällighetsförening. Det finns mycket bra information under följande länk:

<http://www.skatteverket.se/foretagorganisationer/foreningar/fiberforeningar.4.3810a01c150939e893f2b762.html>

Nätfokus: Fibersamverkan.se

På flera håll i landet börjar nu fiberföreningar organisera sig

I Västra Götaland har man länge varit långt framme vad gäller fiberföreningar och bredbandsutbyggnad på landsbygden. Nu har man också tagit samverkan mellan fiberföreningar ett steg längre och lanserat fibersamverkan.se. Vi ställde ett par frågor om initiativet till Mats Jangdal, ordförande i föreningen.

Hej Mats, hur är du själv inblandad i bredbandsutbyggnad på landsbygden?

Jag är själv engagerad i Myrhult - Bålerud fiber ekonomisk förening, som har 81 anslutna fastigheter och 76 medlemmar. Några äger alltså mer än en fastighet och har valt att ansluta samtliga.

Vi har inga aktuella planer på att expandera. Däremot har vi beredskap för en förtätning av nätet genom att ansluta fastigheter som inte gick med när vi drog fram vår fiber. Men initiativet måste komma från dessa fastighetsägare.

Vi har fått visst stöd med att förklara reglerna för bidragen. Men när det gäller att få rätt fason på föreningen samt att planera och bygga nätet har vi till stor del fått uppfinna vårt eget hjul.

Vad hoppas ni uppnå med initiativet Fibersamverkan.se?

Vi har många önskemål om hur framtiden ska se ut. För de flesta av oss är fortsatt verksamhet på landsbygden det enda attraktiva alternativet. Att flytta in till en tätort lockar inte.

Därför vill vi behålla ägandet av våra nät, en infrastruktur som vi bedömer vara avgörande för villkoren att fortsätta verka på landsbygden. Vi ska vara en nationell organisation för medlemsägda fibernät och en naturlig samtalspartner för politiker och myndigheter på riksnivå.

Bland de problem som vi hoppas kunna hjälpa till att lösa är att villkoren för bidraget ändrats under resans gång. Kunskap som erhållits av de tidiga föreningarna kan därför inte överföras direkt till de som startat senare.

De problem Jordbruksverket har och varslar om kommer att bestå, angående datasystem och handläggning av beslut och utbetalning av stöd är mycket oroande. Detta riskerar att målet med 90 % fiber år 2020 med bred marginal missas.

En annan viktig fråga som också rör det målet är utformningen av poängberäkningen för att komma i fråga för stöd. Ingen förening med etablerat nät kan göra något rimligt antagande att de vid en förtätning av nätet, för att ansluta efteranmälda fastigheter inom nätet, kan komma upp i nödvändig poäng. Här skulle staten behöva öppna ett parallellt spår för de färdiga föreningarna som vill ansluta fler fastigheter.

Detta andra spår är också av stor betydelse för att nå bredbandsmålet, oavsett vilken regering som sitter i Rosenbad år 2020.

Vårt att notera är att även om man når målet 90 %, så återstår 10 %. Det kommer att finnas arbete både för Fibersamverkan och myndigheterna att hantera frågan om hur dessa 10 % ska beredas möjlighet att ansluta sig.

Vad kom ni fram till på det första konstituerande mötet?

På mötet var 24 föreningar representerade och vi inledde med en workshop som diskuterade mål, stadgar och ekonomi.

Av dessa 24 ansåg representanterna för 16 föreningar att de hade mandat från sina föreningar att anmäla sig som medlemmar. Dessa genomförde sedan en helt vanlig konstituerande stämma och valde en styrelse med fem ordinarie ledamöter och tre suppleanter, samt besatte alla andra poster, som valberedning och revisorer.

Intresset är stort. Innan mötet hade 56 föreningar anmält intresse. Vi tror att när budskapet når till övriga landet blir också intresset stort.

Vad är nästa steg för fibersamverkan.se?

Vi vill bland annat arbeta för att villkor och handläggning av stöden sker skyndsamt och lika över hela landet.

Politiker, myndigheter, kommunala och kommersiella aktörer måste fås att inse att vi inte lämnar ifrån oss vår egen infrastruktur. Därför måste vi på ett övergripande plan nå samsyn om hur detta ska hanteras och infogas i den nationella bredbandsstrukturen.

För att ytterligare hjälpa våra medlemmar kommer vi undersöka hur vi kan förmedla juridisk kompetens, styrelseutbildningar och anpassade försäkringslösningar.

Om 5 år – hur skulle du vilja att fibersamverkan ser ut?

Om fem år har vi minst tusen medlemmar (föreningar) med över 150 000 anslutningar i sina nät. Verksamheten är etablerad och fyller en viktig samhällsfunktion, i synnerhet för utvecklingsmöjligheterna på landsbygden.

Om Byanätsforum

Byanätsforum är ett initiativ från regeringens Bredbandsforum. Målet med Byanätsforum är att förenkla för byanäten i Sverige.

Om nyhetsbrevet

I nyhetsbrevet samlar Byanätsforums nyheter om arbetet med bredband på landsbygden.

Har du fått nyhetsbrevet från

byanatsforum@bredbandsforum.se?

Vill du inte ha det framöver vänligen hör av dig till byanatsforum@bredbandsforum.se